

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

На правах рукопису

БАЙДАК Леонід Андрійович

УДК 574.5/.6 (477.63)(09)

СТАНОВЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ГІДРОБІОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ
ТЕХНОГЕННО ТРАНСФОРМОВАНИХ ПРІСНОВОДНИХ
ЕКОСИСТЕМ (30-ті – 90-ті рр. XX ст.)

Спеціальність 07.00.07 – історія науки і техніки

Дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата історичних наук

Науковий керівник :
ДВОРЕЦЬКИЙ Анатолій Іванович
доктор біологічних наук, професор

Дніпропетровськ – 2014

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ. ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	12
1.1. Історіографія проблеми	12
1.2. Джерельна база і методологія дослідження	33
Висновки до першого розділу	39
РОЗДІЛ 2. ОБ’ЄКТИВНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО КОЛЕКТИВУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКИХ ГІДРОБІОЛОГІВ	41
2.1. Дослідження проблеми дніпровських порогів	41
2.2. Дніпровське водосховище - полігон досліджень дніпропетровських гідробіологів	51
Висновки до другого розділу	57
РОЗДІЛ 3. ЗАСНУВАННЯ НОВОГО НАУКОВОГО НАПРЯМУ – ГІДРОБІОЛОГІЇ ВОДОСХОВИЩ ТА НАУКОВОГО КОЛЕКТИВУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКИХ ГІДРОБІОЛОГІВ (1927 – 1941 рр.).....	59
3.1. Організаційні та наукові засади формування колективу дніпропетровських гідробіологів	59
3.2. Д.О. Свіренко; заснування колективу дніпропетровських гідробіологів	62
3.2.1. «Додніпрогесівський» період наукової діяльності	62
3.2.2. Діяльність з вивчення впливу побудови Дніпрогесу на водні екосистеми; заснування Дніпропетровської державної гідробіологічної станції	67
3.2.3. Експедиційне вивчення процесів формування Дніпровського водосховища (1930 – 1934 рр.)	74
3.3. Підсумки вивчення дніпропетровськими гідробіологами процесів формування Дніпровського водосховища (1927 – 1941 рр.)	78
Висновки до третього розділу	95

РОЗДІЛ 4. ВИОКРЕМЛЕННЯ НОВИХ НАУКОВИХ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ДНІПРОПЕТРОВСЬКИМИ ГІДРОБІОЛОГАМИ ТЕХНОГЕННО-ТРАНСФОРМОВАНИХ ПРІСНОВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ (1943 – 1991 рр.)	97
4.1. Дослідження Каховського, Дніпродзержинського водосховищ, водосховищ Криму та Кривбасу: 1943 – 1960 рр.....	97
4.2. Становлення та розвиток космічної, технічної гідробіології та прісноводної радіоекології: 1960 – 1975 рр.....	118
4.3. Розробка технологій індустріального рибництва; моніторинг екологічного стану водних екосистем Придніпров'я (1975 – 1991 рр.)	149
4.4. Підсумки діяльності дніпропетровської гідробіологічної школи	162
Висновки до четвертого розділу.....	166
ВИСНОВКИ.....	167
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА АРХІВНИХ ДЖЕРЕЛ	172
ДОДАТКИ.....	221